

е власть на законытъ, той е длъженъ да имъ са покорява за да даде примѣръ на подданициятъ си. Собствено да рекъ, той е бранителъ на законытъ за да ги направи да царуватъ; принуденъ е да бди, да работи за съхранението имъ: той е наймалко свободенъ и наймалко спокоеенъ отъ сичкытъ человѣцы въ царството си. Той е като робъ който жъртвова спокойствието си и свободата си за свободата и благополучието на народа си.“

„Наистина, отговори Менторъ, царьтъ е царь за да са грижи за народа си; но мыслите ли, любезный ми Телемахе, че е злочестъ защото е длъженъ да благодѣтелствова толкози человѣцы? Той поправя злытъ чрезъ наказанія, насырча добрытъ чрезъ награды; той представя боговетъ като води человѣческя родъ къмъ добродѣтельта. Да ли не добыва той доста слава като пази законытъ. Славата да биде погоренъ отъ законытъ е слава лъжовна, достойна за ужасъ и презрѣніе. Ако е той лошъ, той ще биде непрѣменно злочестъ, защото неможе да намѣри никакво успокоеніе въ страститъ и въ тщеславието си: ако ли е добъръ, той ще вкуси найчистото и найтрайно отъ сичкытъ наслажденія защото са труди за добродѣтельта и са надѣе отъ боговетъ една вѣчна награда.“

Телемахъ смутиенъ отъ вжтрѣши скрѣбъ, виждаше са че никога не е съзнавалъ тѣзи правила, ако и испѣлнѣнъ отъ тѣхъ, и заможенъ да поучи на тѣхъ другытъ. Едно дѣлбоко нераеположеніе, подигаше въ него, противу истиннытъ му чувствованія, единъ духъ на противурѣчие и на тѣнкости за да отхвърли истиннытъ които Менторъ му объясняваше: Телемахъ противуполагаше на тѣзи разсѫжденія неблагодарността на человѣцитетъ. „Какъ! думаше той, трѣба ли человѣкъ да поеме толкози трудъ за да стане обыченъ на человѣцитетъ, които никога нема да го обычать, и да благотвори злытъ които ще са послужихъ отъ вашитъ благодѣянія за да ви повредятъ!“

На туй Менторъ му отговори кротко: „Трѣба да чакате неблагодарността на человѣцитетъ, и да не представате да имъ благотворите; трѣба да имъ служите не толкось отъ любовь къмъ тѣхъ колкото отъ любовь къмъ боговетъ, които го заповѣдатъ. Доброто което че-